Instan lausunto Euroopan puolustusteollisesta strategiasta

Yleisellä tasolla Insta näkee hyvänä asiana Euroopan puolustusteollisen strategian selkeyttämisen ja Euroopan puolustusteollisuuden pohjan vahvistamisen vastamaan muuttunutta turvallisuustilannetta.

Samalla strategia sisältää kuitenkin elementtejä, jotka voivat heikentää pienempien maiden aseteollisuuden kilpailukykyä Eurooppalaisessa markkinassa, jos niitä ei mitenkään huomioida.

Eurooppalaisemmat investoinnit ja yhteishankinnat

Tavoite hankkia enemmän suorituskykyjä Euroopasta ja yhtenäistää suorituskykypohjaa Euroopan tasolla on hyvä. Tämä kuitenkin johtaa suuriin hankintoihin, joissa pienempien puolustusalan yritysten on voi olla vaikea pärjätä esimerkiksi rahoitus-, vakuus- ja riskinäkökulmista. Tämä voi johtaa kehitykseen, jossa puolustusteollisuus keskittyy vahvasti eteläisen Euroopan puolustusteollisuuden käsiin. Näillä mailla on myös vahva lobbauskulttuuri ja erittäin tiivis hallinnon ja teollisuuden välinen yhteistyö kaupallisten mahdollisuuksien realisoimiseksi. Etelän suuret puolustusalan yritykset tekevät myös tutkimus- ja kehityshankkeiden hakuja lähes ”teollisessa” mittakaavassa pohjoisen pienempiin yrityksiin nähden. Mikäli rahoitettavat tutkimus- ja kehityshankkeet muodostavat suorahankintaperusteen, voi tämä edelleen vahvistaa kuvattua kehitystä.

Tämän vuoksi yhteishankintoihin olisi hyvä saada mekanismeja, jotka turvaisivat myös pienempien maiden ja yritysten edellytyksiä kehittyä markkinassa.

Miten Suomi voisi tulevaisuudessa edistää puolustusteollisuuden vientiä

Puolustusministeriön, puolustusvoimien ja yritysten välistä yhteistyötä kehittää tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan ympärillä esimerkiksi sitomalla EDF -kehitystä puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämiseen, jotta syntyisi vientikelpoisia tuotteita. Samalla kehitys- ja tutkimusasioihin liittyvää tiedonvaihtoa pitää edelleen syventää ja vienninedistämiseen käytettävissä olevia resursseja lisätä puolustusministeriöön ja puolustusvoimiin.

Suomen valtion ja teollisuuden tulisi yhteistyössä hakea puolustusteollisuuden alueelle selkeää aluetta tai alueita, jota kehitettäisiin järjestelmällisesti riittävän suureksi toimimaan Eurooppalaisessa markkinassa investoinneilla ja sopivalla kumppanoitumisella. Suomessa on kehitetty edistyksellistä teknologiaa, vaikka puolustusteollisuuden yrityksemme ovat vielä Eurooppalaisessa mittakaavassa valitettavan pieniä.